

**ДО 75-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І 45 РІЧЧЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
АКАДЕМІКА АЕН УКРАЇНИ, ДОКТОРА ЕКОНОМІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА
СЕМЕНОВА ГРИГОРІЯ АНТОНОВИЧА**

Семенов Григорій Антонович — відомий український економіст, доктор економічних наук (1990 р.), професор (1992 р.). Народився 26.08.1939 р. у с. Кінські Роздори Запорізької області в селянській родині, українець. Закінчив Донецький політехнічний інститут в 1966 р. — інженер-металург, в 1979 р. ФПО Московського інституту сталі і сплавів з відзнакою — інженер-економіст. Ще починаючи зі студентських років, Григорій Антонович брав активну участь у науковому житті Донецького політехнічного інституту. На третьому курсі він виступив з докладом на донецькому телебаченні на тему «Ефективність використання електропечей в виробництві якісних сталей» (1963). Працював на Донецькому машинобудівному заводі ім. ЛКУ інженером, начальником технічного бюро, Донецькому державному університеті: ст. інженером, ст. науковим співробітником науково дослідного сектору, Всесоюзному науково-дослідному і проектному інституті вторинних кольорових металів (1971–1991 рр. м. Донецьк) — завідувачем групи економічного відділу, завідувачем лабораторії наукової організації праці, завідувачем лабораторії економічних досліджень і наукової організації праці, заступником директора по економічним питанням.

В період наукової праці в Донецькому державному університеті на кафедрі економіки і організації промислового виробництва (завідувач Соболев В. М.) проводилась велика науково-дослідна робота на господарських розрахунках з наступними великими підприємствами: металургійний комбінат ім. Ілліча, металургійний комбінат «Азовсталь», Макіївський металургійний завод, Донецький металургійний завод, Нікопольський південно-трубний завод і інші, були підписані довгострокові договори. Семенов Г. А. очолював найбільш великий науково-дослідний сектор кафедри який налічував до 60 співробітників. Економічний ефект, який підтвердили комбінати склав більш 3 млн. крб. В цей період і появилася ідея створення альтернативного науково-дослідного інституту під керівництвом академіка АН СРСР, генеральною авіаконструктора Антонова О. К. Проект документації було підготовлено і передано Антонову О. К. з обґрунтуванням напрямків діяльності (без бюджетного фінансування). В основному планувалося удосконалення методів господарювання (III шлях): кращі досягнення соціалізму (планування) і капіталізму (конкуренція). Однак така ідея не була прийнята партійними і радянськими органами і головний редактор видавництва «Донбас» розірвав видавничий договір на випуск монографії «Изддержки и эффективность производства» (автори Соболев В. М., Семенов Г. А.). Навіть не змогла допомогти рецензія-рекомендація академіка Антонова О. К. (який

мав декілька опублікованих книг по економіці, деякі ідеї у авторів були подібні). Автори вже у 70-ті роки передбачали кризу планової економіки в нашій країні. В 1980 році Семенов Г. А. депонував цю монографію (короткий варіант) в Москві у Центральному інституті економіки і інформації кольорової металургії. В 1972 р. Семенов Г. А. захистив кандидатську дисертацію у вченій раді Ленінградського політехнічного інституту на тему «Оборотні кошти і ефективність їх використання в чорній металургії» за спеціальністю 08.00.05 — економіка, організація і планування металургійної промисловості. В 1978 р. ВАК при Раді Міністрів СРСР присудив вчене звання старшого наукового співробітника по спеціальності «Наукова організація і економіка праці».

В 1989 р. Семенов Г. А. захистив докторську дисертацію на тему «Організаційні фактори підвищення ефективності виробництва у вторинній кольоровій металургії» в спецраді Інституту економіки промисловості НАН України (м. Донецьк) за спеціальністю 08.00.05 — економіка, планування і організація управління народним господарством і її галузями. В лютому 1992 р. йому було присвоєно вчене звання професора.

З січня 1991 р. по квітень 2004 р. — завідувач кафедри економіки підприємства Запорізької державної інженерної академії, а з квітня 2004 року по цей час завідувач кафедри економіки підприємства Класичного приватного університету.

За цей період в Запорізькій області відкрив вперше економічні спеціальності: економіка підприємства (1991 р.), облік і аудит, менеджмент організації (1992 р.), фінанси підприємства (1993 р.). З його допомогою і активній участі в Запорізькій державній інженерній академії був створений економічний факультет, відкрита магістратура, аспірантура, докторантура по спеціальності економіка та управління підприємствами. В 1998 р, по його ініціативі було відкрито вчену спеціалізовану раду по захисту кандидатських дисертацій по економіці підприємств, головою якої став проф. Семенов Г. А.

В 1992–1993 рр. Семенов Г. А. виконував науково-дослідну роботу по концепції розвитку м. Запоріжжя. Результати роботи дали можливість значно збільшити місцевий бюджет Запорізької області.

Протягом ряду років працював у робочій групі Міністерства кольорової металургії СРСР по підготовці двох урядових постанов: 1) «Про покращення використання кольорових металів у народному господарстві і підвищення технічного рівня кольорової металургії», 2) «О заходах по подальшому покращенню заготовки, переробки лому та відходів кольорових металів і підвищення технічного рівня підприємств вторинної кольорової

металургії». Під керівництвом Г. А. Семенова проведені роботи по Всесоюзній науково-технічній програмі Державного комітету з науки і техніки СРСР «Формування і реалізація цільових комплексних програм». За цей період вченим Семеновим Г. А. були вперше виведені нові закономірності розвитку кольорової металургії, сформульовані основні напрямки підвищення ефективності її роботи. Запропонована нова концепція розвитку підприємств вторинної кольорової металургії на основі динамічного програмування, концентрації і розміщення потужностей в зв'язку з наявністю матеріальних, трудових і енергетичних ресурсів. Установлено, що з розвитком науково-технічного прогресу поліпшуються методи обробки деталей, яке приводить до зменшення відходів, в той же час скорочується період роботи обладнання і відповідно зростає обсяг чорного металічного лому. Виявлена тенденція зростання обсягів металічного лому і зменшення обсягів відходів від обробки металів дозволяє прогнозувати технології і потужності їх переробки на перспективу.

Автор 480 наукових праць, із них 42 книги, монографій, підручників, навчальних посібників, більше 30 брошур і сотні статей. Приймав участь у міжнародних і українських конференціях, має переведені статті на англійську мову (США), є посилки зарубіжних авторів на праці Семенова Г. А.

Найбільш відомі праці Семенова Г. А.: Организация заготовки и переработки лома и отходов цветных металлов: учебник. — М.: Металлургия, 1981. — 360 с.; Экономика и организация производства во вторичной цветной металлургии. — М.: Металлургия, 1984. — 110 с.; Совершенствование организации производства во вторичной цветной металлургии: монография. — М.: Металлургия, 1992. — 160 с.; Организация и планирование хозяйственной деятельности на предприятии: монография. — Запорожье: ЗГИА, 2001. — 174 с.; Организация труда в период перехода к рынку: монография. — Запорожье: 2000. — 195 с.; Бухгалтерский учет (пособие по решению практических задач). — Запорожье: Изд-во ЗГИА, 2001. — 306 с.; Международные экономические отношения: анализ состояния, реалии и проблемы. — Запорожье: ЗГИА, 2002. — 308 с.; Экономика предприятия: пособие с грифом МОН Украины — Запорожье: ЗГИА, 2003. — 250 с.; Методические основы разработки программы повышения эффективности инвестиционных проектов: монография. — Запорожье: Изд-во ЗГИА, 2003. — 330 с.; Организация управления активами предприятий и их источниками: монография — Запорожье: Изд-во ЗГИА, 2004. — 350 с.; Совершенствования управления коммунальной коммерческой недвижимостью крупного индустриального центра: монография — Запорожье: ГУ «ЗИГМУ», 2007. — 228 с.; Створення кластерних об'єднань в умо-

вах нової економіки: монографія — Запоріжжя: КПУ, 2008. — 244 с.

Маркетингові організаційні структури машинобудівних підприємств: монографія — Запоріжжя: КПУ, 2009. — 226 с.; Эффективность использования оборотных средств предприятий: монография — Кривой Рог: «Издательский дом», 2007. — 445с; Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії і проблеми — Запоріжжя: КПУ, 2010. — 212 с.; Удосконалення управління промисловими підприємствами на засадах контролінгу. — Запоріжжя: КПУ, 2011. — 216 с.

Член редколегії наукових журналів: «Держава та регіони» (КПУ) та «Складні системи і процеси» (КПУ), Вісник Запорізького національного університету: економічні науки, «Вісник економічної науки України» (Донецьк) Збірник наукових праць з економіки «Прометей» (Донецьк). Багато років був членом спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій в Національній металургійній академії (м. Дніпропетровськ).

Академік міжнародної академії оригінальних ідей (м. Київ, 1993 р.) і академік-засновник Академії економічних наук України (1993 р.)

Наукові напрямки: розвиток організаційно-економічного механізму підприємств в умовах нестабільності зовнішнього середовища і жорсткої конкуренції, вплив інноваційних процесів на ефективність виробництва в промисловості України.

Під його керівництвом підготовлено 30 кандидатів економічних наук і 5 докторів економічних наук. Проф. Семенов Г. А. протягом 15 років читає лекції з сучасних економічних проблем державним службовцям Запорізької обласної державної адміністрації, є членом економічної ради при Запорізькій обласній ради. Крім того, приймає активну участь у громадському житті, є директором Запорізької філії Академії оригінальних ідей, Головою Запорізького осередку АЕН України, постійним членом вченої ради університету, Інституту економіки.

За значні заслуги в сфері науки і вищої освіти та довголітню сумлінну працю Семенова Г. А. нагороджено нагрудним знаком «Ударник десятої п'ятирічки» (1981 р.), медаллю «Ветеран труда» (1989 р.), почесною грамотою Міністерства кольорової металургії СРСР і Центрального комітету профспілок (1989 р.), золотою медаллю ім. М. І. Туган-Барановського (Академія економічних наук України, 2004 р.), срібною медаллю ім. М. Г. Чумаченко (2013), орденом князя Костянтина Острозького (Академія соціального управління, 2009 р.), нагрудним знаком КПУ за вагомий внесок в розвиток університету (2013 р., Запоріжжя), а також дипломами і почесними грамотами Запорізької державної обласної адміністрації (2005–2013рр) за вагомий внесок у підготовку молодих науковців.

*Президія АЕН України
Редколегія журналу*